

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind accelerarea judecăților în materia restituirilor proprietăților funciare

Analizând **propunerea legislativă privind accelerarea judecăților în materia restituirilor proprietăților funciare**, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.L505 din 6.11.2002,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă urmărește crearea cadrului procesual adecvat pentru soluționarea de către instanțele judecătorești, cu mai mare celeritate, a litigiilor în materia reconstituirii dreptului de proprietate, ce fac obiectul Legii nr.18/1991, republicată cu modificările și completările ulterioare și ale Legii nr.1/2000 cu modificările și completările ulterioare.

2. În legătură cu titlul propunerii, dat fiind racordarea directă la prevederile Legii nr.18/1991 privind fondul funciar și ale Legii nr.1/2000 sugerăm ca termenul “restituirilor” să fie înlocuit cu cel de “reconstituirilor”, folosit în aceste acte normative.

3. Cu referire la dispoziția art.1, semnalăm faptul că materia litigiilor care se soluționează de către instanțele judecătorești este aceea prevăzută de art.53 - 64 din Legea nr.18/1991 republicată cu modificările și completările ulterioare. Or, contestațiile nu sunt date pentru rezolvare instanțelor judecătorești, ci sunt în competența comisiilor județene de aplicare a prevederii legii fondului funciar.

Dacă însă se au în vedere, “contestații la executare”, care nu sunt prevăzute în Legea nr.18/1991, acestea trebuiesc menționate ca atare.

De asemenea, pentru preciziunea necesară trebuie să se specifice că este vorba “de acțiuni posesorii”, ori “de acțiuni petitorii”, prin corelare cu dispozițiile art.60 din legea sus amintită, precum și de “alte litigii”, prin corelare cu dispozițiile art.63 din aceeași lege.

Drept urmare, dat fiind aceste prevederi de fond cum și pentru înlăturarea unor imperfecțiuni gramaticale, propunem următorul text:

Art.1. - (1) În scopul accelerării judecării plângerilor, acțiunilor posesorii ori petitorii, a contestațiilor la executare, precum și a altor litigii apărute în urma aplicării Legii nr.18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale Legii nr.1/2000, modificată și completată, numite în continuare “proces funciare”, procedura în fața instanțelor judecătorești se va efectua, la alegerea reclamantului, fie conform prevederilor prezentei legi, care se completează cu cele ale Codului de Procedură Civilă, fie conform prevederilor din Codul de Procedură Civilă.

4. Prevederile art.2 alin.(2) sunt nefuncționale. Administrarea unor probe **condiționat de acordul expres** al celeilalte părți, nesocotește un principiu fundamental al procesului civil și anume “principiul disponibilității părții”. **Motivele întemeiate** ce reies din dezbateri, care conduc la necesitatea administrării unor probe, reprezintă o **concluzie** a instanței judecătorești care, în luarea deciziei, nu este supusă unei cenzuri din partea unei părți procesuale.

Sub acest aspect, dispoziția trebuie revăzută.

5. Prevederea art.3 “inovează” în domeniul citării, dar nu orice noutate poate să reprezinte și un progres. În primul rând, aglomerarea birourilor executorilor judecătorești cu asemenea lucrări ridică probleme legate de personalul care să le îndeplinească, precum și de **onorarii**, iar posibilitatea ca dovezile de comunicare să fie depuse după termenul de judecată crează o incertitudine, greu acceptabilă, în sensul dacă procedura era sau nu completă la termen și, deci, dacă părțile, fiind legal citate, puteau să ridice excepții, să propună și să administreze probe, ori să pună concluzii.

Sugerăm revederea textului.

6. Prevederile art.3 alin.(2) sunt total contradictorii față de cele ale alin.(3).

Dacă înmânarea citației, a cererilor și a **altor acte** trebuie făcută cu cel puțin **două zile** înaintea termenului de judecată, cum se mai poate realiza obligația stabilită în alin.(3) și consecințele ce decurg

din nedepunerea în termen, ca întâmpinarea să se depună **“cu cel puțin 3 zile”** înainte de primul termen de judecată?

Aceeași întrebare se pune și în cazul depunerii actelor invocate de pârât în apărarea sa și la redactarea interogatorului pe care pârâtul îl depune.

Se impune, deci, o reanalizare a arhitecturii sistemului preconizat, care **să ofere într-adevăr garanții procesuale.**

7. În cazul art.3 alin.(4) soluția propusă nesocotește principiul contradictorialității părților, deoarece, de regulă, la efectuarea unei expertize părțile trebuie să asiste personal sau să-și desemneze un expert, consilier. Ori, dacă expertiza extrajudiciară este realizată fără îndeplinirea acestor deziderate, evident partea va putea solicita o contraexpertiză judiciară, și deci timpul consumat cu efectuarea acesteia trebuie luat în calcul.

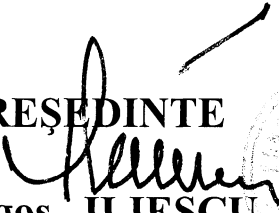
În plus, cu privire la cheltuielile de judecată, unele onorarii plătite pentru expertize extrajudiciare pot fi considerabil mai mari, nefiind stabilite sub controlul instanței, și nu pot obliga partea căzută în pretenții a le suporta integral.

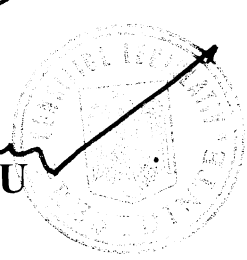
Și în acest caz dispoziția trebuie revăzută, condiționându-se modul de realizare a expertizei extrajudiciare, de citare a tuturor părților și de consemnare a poziției acestora.

Ca redactare, în rândul prim, particula “către” poate fi eliminată, deoarece este de prisos.

8. La art.4 alin.(2) și (3) după menționarea art.269 și 264, trebuie plasat articolul “din”, iar substantivul “cod” trebuie trecut sub forma articulată urmată de particula “de”.

9. La art.5 alin.(2) în rândul 3, după cuvântul “republicată”, trebuie scris “cu modificările și completările ulterioare”.

PREȘEDINTE

Dragoș ILIESCU

București
Nr.1495/22.11.2002